

L'Any de la Dra. Dolors Aleu i Riera i la reflexió sobre la feminització de la professió mèdica

MIQUEL BRUGUERA,
director de la Unitat d'Estudis Acadèmics
del COMB

Segurament, la voluntat de Dolors Aleu i de dues coetànies seves, Helena Maseras i Martina Castells, d'estudiar medicina va contribuir de manera decisiva a l'eliminació de les traves legals que impedi- en l'accés de les dones a la professió mèdica

La decisió de dedicar l'any 2013 a la doctora Dolors Aleu i Riera (1857-1913), amb motiu del centenari de la seva mort, va ser fàcil de prendre ja que permetia al Col·legi de Metges de Barcelona honorar la primera metgessa de l'Estat espanyol que va exercir la professió mèdica i que va haver de superar un gran nombre d'obstacles imposats per les autoritats acadèmiques, de Barcelona i de Madrid, que no acceptaven que les dones estudiessin una carrera universitària. Segurament, la voluntat de Dolors Aleu i de dues coetànies seves, Helena Maseras i Mar-¹ tina Castells, d'estudiar medicina va contribuir de manera decisiva a l'eliminació de les traves legals que impedi- en l'accés de les dones a la professió mèdica. Amb la Reial Ordre del Ministeri d'Instrucció Pública de 1910 es permet, 35 anys després que Dolors Aleu es matriculés a la Facultat de Medicina de Barcelona, l'accés de la dona a la universitat espanyola en igualtat de condicions que l'home.

La dedicació de l'any a la doctora Aleu ha permès, per altra banda, encetar en el marc del Col·legi una reflexió sobre la feminització de la professió mèdica i les seves conseqüències, examinant molt específicament què ens manca per arribar a tenir una igualtat real entre metges i metgesses al nostre medi.

Els actes de l'any Aleu van començar el 4 d'abril del 2013 en una sessió a la sala d'actes encapçalada pel president Miquel Vilar-dell, en la qual la doctora Edelmira Domènech, comissionada per l'"Any Dra. Dolors Aleu i Riera", va fer una exposició de les raons de l'elecció d'aquest personatge, i de les activitats previstes al llarg de l'any per homenatjar-la. En aquest acte, el doctor Miquel Bruguera va fer una exposició il·lustrada de la vida de la doctora Aleu, remarcant sobretot la seva activitat acadèmica, el suport que va rebre del catedràtic més progressista del seu temps, el doctor Joan Giné i Partagàs, i la seva activitat pedagògica orientada a la formació de les mares per aprendre a cuidar bé els seus fills, com també aspec-

tes de la seva vida familiar i domèstica.

El 14 de juny es va fer un acte de debat al COMB en el qual van intervenir nou metges i nou metgesses, que van exposar el seu criteri en forma de respostes a nou preguntes formulades pel coordinador de l'acte, cada una de les quals era contestada per un metge i una metgessa. Les preguntes foren: 1) treballen igual metges i metgesses?; 2) què prefereixen els malats quan van al metge: un home o una dona?; 3) s'haurien de valorar els CV de les metgesses igual o de manera

diferent?; 4) és més fàcil progressar acadèmicament per als metges que per a les metgesses?; 5) com s'ha d'aconseguir que homes i dones tinguin les mateixes oportunitats de progressió professional?; 6) què esperen a nivell professional de l'exercici de la professió els metges i les metgesses?; 7) quins són els obstacles que troben les dones metges en la seva carrera professional; 8) quins canvis esperen les dones per millorar la seva situació professional, i 9) la feminització de la professió mèdica obliga a canviar algun paradigma de la professió mèdica?

S'està preparant un informe, elaborat pel coordinador d'aquest acte i basat en les opinions dels que van participar en aquest acte i dels escrits que van aportar, que ha d'aparèixer a mitjan any 2014. Esperem que constitueixi una anàlisi fidedigna de la "situació professional de la dona metge a Catalunya" que esdevingui un referent amb el qual es puguin comparar anàlisis sobre aquest tema elaborades els propers anys.

Finalment, el 22 d'octubre es va celebrar un acte a la seu de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, coordinat per Edelmira Domènech, sota el títol general d'*Els canvis en l'exercici de la professió i de les metgesses*, amb les següents intervencions: "Les metgesses catalanes fins al 1936", pel periodista d'*El Punt Avui* Lluís Martínez; "Dones amb tasques sanitàries a la guerra civil i a la postguerra", per Carles Hervàs; "El predomini de la medicina privada. Limitacions en l'exercici professional", per Montserrat Rutllant; "L'accés a la medicina hospitalària", per Carmen Gomar, i "Dinamització social de la feminització de la medicina", per Marina Geli. El manuscrit d'aquestes presentacions compondrà un número extraordinari de la *Revista de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya*, amb una introducció a tall de presentació d'Edelmira Domènech. ■

1. Dolors Aleu i Riera (1857-1913).

2. Edelmira Domènech, a l'acte de presentació dels actes de l'any commemoratiu, abril de 2013.

3. Miquel Bruguera, Pilar Arrizabalaga i Albert Tomàs, a la sessió sobre la situació professional de la dona metge a Catalunya, juny de 2013.

